

Oslo, den 22. august 1942.

1942

Krigsoversikt.

Som fremholdt i foregående oversikt eraksens fjernehøst mål ved operasjonene i Sør-Russland og Nord-Afrika å trenge fram til Persiske bukt for å skape mulighet for direkte kontakt med Japan. Samtidig har japanerne ikke satt igang arbeidet som direkte kommer hitlers aspirasjoner imøte, men det kan jo være uutgitt for at tidspunktet ikke ennå er inne.

Som bakgrunn for vurdering av begivenhetene i det fjerne østen hittil i sommer er det av interesse å se på operasjonsmuligheter som forelå etter at japanerne hadde etablert sin første bunde av Lamper om det sydvestlige stillehavsområdet. Etter konklusjonen av de nævnte er springer forelå disse muligheter for Japan: 1. Angrep vestover mot India. 2. Offensiv i nord mot de russiske Stillehavsbaser. 3. Fremstøt sydover ned erobring av Australia og New Zealand som r.t. 4. Hornet angrep på Kina. 5. Fremstøt vestover mot Midway og Hawaii, eventuelt leddet av et fremstøt nordvestover mot Aleuterne og Alaska.

Av de nævnte mulighetene ville angrep på India eller Sibir bety den mest direkte stedte for eksplosiv operasjoner mot Orienten og derfor sikkert vært mest i samsvar med Hitlers ønsker. At Japan på Australia skulle fjerne den ständige trusselen over dette kontinentale representanter mot Ost-India, mens fremstøt mot Hawaii, Aleuterne og Hornet angrep i Kina skulle forebygge direktøngrep på de sørasiatiske hjemmebasene.

Som sistnevntes fall Japan måtte følgt å holde seg om dei punkt 4 og 5 var viste alternativer, d.e. et operasjoner som i første rekke tilpoddevar Japanes øverste hætteliv, erobringen av Sibirbasene. Det kan synes overraskende at Japan ikke valgte å utnytte stor hælestokk operasjoner i Kina som i da skulle ha blitt en god hjelpe ikke så lett av en hengemyr der Japanene hadde sin fullstendige med å opprettholde forbindelsen mellom de to sører de østlige hænder besatte. Hørholdet var imidlertid det et kinesiske krig, hvoretters etter det allerviktigste av de sydlige lysoperasjoner, det f. t. spesielt mulig var å lufte flyangrep på de japsansesesteder. Hvor viktig dette operasjonen var viste tydelig det overraskende amerikanske opprydningsgruppernas da dei tilkommanske baser hangorstu i borten fra viktigste sørhøyder for Japanes hættelivssette til Kina. Det er i først, ikke molt få dager senere har Japanere har rettet sine angrep under den øverste del av øyaen. Men samtidig har de ved fremstøtne mot Midway og Aleuterne forsøkt i gavdore seg mot tiusselen fra øst. Angrepet på Midway var nirklyttet som bekant fullstendig og påfarte japanerne ikke felles tur. (Amerikanske oppgir å ha odelagt over 50 krigs- og transportfartøyer til sammen ved hjelpe i Koralhavet) I Aleutene lyktes det derimot japsanerne å sette seg fast på de ugenthilde, nesten ubebodde sydvestligste øyene i gruppen, som er både 1700 km. lang og består av om lag 150 vulkanske øyer med omkring 1100 km². I tilslutning til landgangen på Aleutene foretok japanerne enkelt angrep på den amerikanske basis på øygruppen, Dutch Harbor, ved 1600 km lengderus. Men i det siste synes initiativet å være gått over til amerikanerne. Sidan 22. juli har de foretatt fem store angrep på de japansk besette øyer, sist gang 8. august da en av dem stillhetstilhater kom helt overrasende på japanerne og gjennomførte et heftig bombe-donut av stib, lager og anlegg ved øya Kiska. Selv om japanerne også holdt de verdiøste Aleuter måten si at det de nærmeste amerikanske angrepet.

Meld. 3. August er det antattlig at det var et japansk invasionsforsøk som ikke lyktes i følge en av de sju andre kommandanter. (Siden har japanerne ikke hatt et enkelt angrep)

hermed dette avsnitt i det vesentlige innskrenket seg til operasjoner på Ny Guinea som selv om kampene har vært heftige ikke synes å ha vært av stort format. Etter de seneste meldinger ser det ut til at initiativet også i det sydvestlige Stillehav er overtatt av de allierte idet sjøslaget ved Salomonøyene viser seg å stå i forbindelse med en engelsk-amerikansk landgang på disse tidligere av japanerne besatte øyer. Ifølge Washingtonmelding har de allierte satt seg fast på 3 øyer i gruppen og forsvarer sin stilling mot sterke japanske angrep. Ennu er det fortidlig å vurdere betydningen av operasjonene i Salomonområdet. Faller de imidlertid ut til alliert Fordel, vil de ikke bare bedre de alliertes strategiske stilling i det sydvestlige Stillehav, sikre forbindelseslinjene og avlaste trykket på Australia, men tillike kunne innvirke på krigens videre utvikling i hele Stillehavsområdet.

Sett i sin helhet er det mest bemerkelsesverdige ved krigen i det fjerne østen hittil isommer at japanerne helt har avholdt seg fra de operasjoner (mot India og Sibir) som mest direkte ville støtte aksens krigsmål i Europa. Grunnene kan være flere. For det første kan et angrep på India ikke gjennomføres uten innsetning av en betydelig flåtestyrke som under operasjonene ville være lengre borte fra de japanske hjemmebaser enn de amerikanske flåtestridskrefter ved Hawaii er fra Japan. Angrep på India kan derfor ikke skje uten en viss risiko for å blotte de japanske øyer for et amerikansk angrep med Hawaii og Midway som utgangspunkter. Denne risiko har Japan foreløpig ikke villet ta, muligens fordi eroberingen av India mer ville tjene den europeiske akses interesser enn tilgode-se Japans planer i øyeblikket. Da har et angrep på Sibir langt mer for seg, for de russiske baser i Sibir representerer en trussel direkte mot hjertet av det japanske rike. Bombeflyene kan uten vanskelighet nå de japanske industricentrer, u-øatene kan true de vitale forbindelseslinjer. Et fremstøt mot Sibir vil derfor tjene den dobbelte hensikt å fordrive russerne fra deres gunstige angrepsbasar samtidig som den tyske offensiv på Østfronten støttes ved at russerne angripes i ryggen. Når det derfor i det siste flere ganger har vært meldt at Japan konsentrerer tropper i Mansjukuo (angivelig 750 000 mann), så lyder det sannsynlig. Når angrep på Sibir ikke er kommet tidligere i sommer kan det bero på at det gunstige tidspunkt ennu ikke var inne eller forberedelsene ikke ferdige, i siste tilfelle uttrykk for at Japan arbeider på randen av sin yteevne. Bedømt etter situasjonen på Østfronten burde tidspunktet for angrep forleng ha vært inne, men det kan jo tenkes at japanerne ennu ikke føler seg sikre på den endelige utgang av kampene på Østfronten. Skulle de allierte operasjoner ved Salomonøyene anta endda større omfang, kunne det kanskje få japanerne til å betenke seg. For japanerne gjennomskuer sikkert tyskernes svake stilling nå da lynkrigens chanse definitivt er tapt og de lar seg neppe bruke som redskap til ensiktig fremme av den europeiske akses planer, selv om det nokkunne være frisende å sikre seg kontrollen over Øst-Sibir for å komme et direkte alliert angrep på de japanske øyene i forkjøpet. En skal kanskje heller ikke se helt bort fra at Japan med sine nuværende ero bringer muligens spekulerer i å kjøpe seg en relativt gunstig separatfred.

I det hele er det imidlertid vanskelig å finne linjen i den japanske krigsforslen. De første måneders resultater var frukten av års systematiske forberedelser i minste detalj og programmet blev unektelig gjennomført med stort hell. Ikke destominstre er motstanderne blitt sterkere i dette tidsrom, mens Japan tross ero bringen er betydelig svekket både militært og økonomisk. Imidlertid krever selve det militaristiske system

bestemt på hvilket sted de sovjetiske styrkene skal lande. Det er også et stedig forfruuset som i beste fall fører til formelle seirer uten at disse kan hindre Japan mer og mer nærmere seg avgrennens rand.

Østfronten

I SU-kampene i Kaukasusområdet er stilnet noe av. Etter å ha nådd føten av fjellkjeden sører tyskerne nu å trenge langs denne mot Novorossisk og Tuapse ved Svartehavet og mot elvene Grosnyj i retning av det Kaspiske hav. Tyngdepunktet i den tyske offensiv er imidlertid nu forlagt til fronten vest for Stalingrad. Trots økendelig seig russisk motstand blir farens for dette viktige sentrum stadig større, samtidig som Astrachan ved Volgas munning også er trukket inn i farsonen etter erobringingen av Elista, hovedstaden i Kalmykia. På de øvrige frontavsnitt har russerne initiativet utøvt et dette har ført til merkbart avlastning av sydfronten. Selv om stillingen for russerne er alvorlig, er den på ingen måte katastrofalt. Den tyske offensiv har artet seg omrent som forutsett. Den videre utvikling vil i høy grad avhenge om de russiske ressursene. På dem beror det om tyskerne i ørkenen skal få så vidt at de får de nødvendige ressourcer for en lang krig.

Vestfronten

Den allierte luftoffensiv fortsetter uavbrutt snønn med vekslende intensitet. Alt viser ut at luftbombeittenes resultater sammen med de svære materielle skader har sterkt på den vest-tyske befolkning og skaper problemer på den indre front som kanstige i øyeblikket er vanskeligere å løse enn krigsforsvarene. Hitter den letteste cause har de allierte foretatt et nytt strandhugg i dagens grønne kyststrøk ved Dieppe og i et format som langt overgår de tidligere raidene. Forsikringen ved disse strandhugg er dels å ødelegge bestemte krigstiltige anlegg, dels å usikre fienden befestninger og forsvarsmopeder. En rekke slike strandhugg vil antagelig gå forut for en kontinental invasjon. Når den tyske propaganda krampaktig forsøker å fremstille strandhugget som et mislykket forsøk på å opprette en "front", så viser det bare deres behov for moralske oppstivere.

Skriv ikke under. Det har i de siste minutter hentet at et tilfeldig utvalg av personer fra de forskjelligste yrker og samfunnslag er blitt arrestert som gisler eller "sikret", og at det som betingelse for løslatelse er blitt avtrevet dem en erklæring, hvorved de må pre og samvittighet forpliktet dem til ikke i tale eller handling å motarbeide NS, den nasjonale plikten ses til ikke i tale eller handling i motarbeide NS, den nasjonale regjering eller myndighetene. Det har hersket noen uklarhet om hvorvidt man skulle gjelmed på å underskrive en slik erklæring, og dette er forståelig når personer fra forskjellige yrker, uten felles ledelse og uten følelighet til å være i kamp for en konkret sak er blitt utsatt for press. Uansett se av å være i kamp for en konkret sak er blitt utsatt for press. Og personer som følte forledede eller tringe til å avgå slike erklæringer. Og selvom erklæringen kan forplikte til passivitet, vil den ikke bli uten betydning for dem som skriver under. Hva skal han gjøre hvis han oppfordres til å bli medlem av de tvangorganisasjonene som vi bekjemper? Og hva skal han gjøre hvis han blir beskyldt om å sende sine barn til ungdomstjenesten? Skal han gjøre hvilket som helst annet mål være. Ingen erklæring for å oppholde i den nazistiske trop. Innenfor må være: Ingen erklæring

•m passiv eller aktiv loyalitet overfor NS.

Presteskapet i aktiv kamp. Den kommende uke vil for Kirken og presteskabet bli den alvorligste siden kirkestriden begynte.- Da prestene for 3 uker siden, fra prekestolene, meddelte at kirken hadde sett seg nødsaget til å bryte med staten og hadde opprettet "Den midlertidige Kirkeledelse" med biskop Berggrav som formann og domprost Hygen som hans varamann, trådte striden inn i en ny fase. Det var klart for alle, at nå ville det bli åpen kamp.

Som svær på dette utsiedte Quisling en lov, med øyeblikkelig virkning, om at alle menighetsråd er avsatt og nye menighetsråd skal oppnevnes. De nye menighetsråd skal bestå av 3 medlemmer som skal utpekes henholdsvis av biskopen, sognepresten - hvis denne har biskoppens tillit (!) og ordføreren. Til de gamle menighetsråd er der fra Departementet kommet den elskverdigste skrivelse om at da de nå har sittet i 6 år, har de "krav på avløsning". Det takker for det store arbeid rådene har utført og ber samtidig om å få forhandlingsprotokoller, kasser og bøker oversendt.

I henhold til Den midlertidige Kirkeledelses bestemmelse, fortsetter de avsatte menighetsråd sin gjerning uanfektet. Den situasjon vil da inntreffe at der blir 2 menighetsråd: Ett som har Menighetens tillit og ett som har statens maktmidler.

Departementet har videre 10. august utsendt følgende brev om Den midlertidige Kirkeledelses ulovlighet og ugyldighet:

"De fratrådte biskopper har vært samlet til møte i Oslo og på dette møte fattet beslutning om å opplse forholdet mellom stat og kirke og har oppnevnt "en midlertidig kirkestyrelse".- Da den norske kirke ifølge grunnloven og den kirkelige lovgivning er en statskirke, kan selvforståelig kirkens organisasjon kun oppheves av den lovgivende myndighet i landet. Den av de fratrådte biskoper proklamerte opplosning av forholdet mellom stat og kirke er derfor grunnlovsstridig og ulovlig og vil således ikke medføre noen som helst lovlig rettsvirkning for den norske kirke.- Den norske kirke består fremdeles som statskirke, følger gjellende kirkelovgivning, disponerer over de kirkelige fonds, prestegårder, kirkebygninger, menighetshus samt andre institusjoner som er opprettet av statsmenigheten. Det nødvendige vil bli foretatt for at lov og rett respekteres også i disse spørsmål. R. Skancke. Sigmund Feyling."

"Lov og rett" er foreløpig respektert på følgende måte: Til 22 av de avskjedigete prester (i alt ca. 50) kom forleden dag norsk statspoliti (2 mann til hver) og tok fra prestene deres prestekjoler. (En av de NS.-folk som var med på disse tyvetekter var sønn av "biskop" Zwigmeyer i Porsgrunn.) Men ikke nok med det. Da en av de mest forfulgte prester, pastor Ingv. B. Carlsen stod i sakristiet i sin kirke Gamle Aker i fullt ornat søndag morgen kl. 1/4 før 11, kom 2 politimenn inn i sakristiet, forbød ham å forrette og forlangte at han skulle ta av seg sin prestdrakt. Pastor Carlsen nektet blankt og sa at han var kommet for å holde gudstjeneste og det aktet han å gjøre. Politimennene blev forvirret over pastoren faste holdning og forlot sakristiet "for å innhente nærmere ordre". Pastoren gikk imens inn i kirken og forlot den ikke før gudstjenesten var over. (som bekjent går presten ut i sakristiet, før han går opp på prekestolen, men pastoren tok ingen chanser.) Pastor Carlsen er fra 17. august forvist fra Oslo Bispedømme.

Så drastisk som overfor pastor Carlsen blev det ikke fart frem mot noen av de andre avskjedigete prester, som talte i sine menigheter. Pastor Riise-Hansen i Ullern sogn og pastor Wisløff i Trefoldighet som begge

har taleforbud i "Rikets" kirker, forrettet og preket begge to uforstyrret i sine kirker. Pastor Roseff derimot (Derggravs sekretær) som stod ferdig til å gå i kirken søndag morgen, blev hindret av politi ved at de ganske enkelt låste ham inne.

I juli måned var minister Fuglesang på besøk på østfronten. Ved hjemkomsten lot han seg intervjuet ("Fritt Folk" 11 og 17 juli 1942). Av intervjuene hitesett:

"Ministeren; som forener ungdommelig kraft med mändig alvor, . . . oppholdt seg to dager hos de norske gutterne. . . Han besøkte samtlige bunkers og løpegraver helt til de farreste stillingene. . . Han hadde også høve til å snakke personlig med hver landsmann. . . Ministerens besøk utløste en del os partifelle gjede blandt de norske gutter, som i ham ikke bare så ministeren, men først og fremst en landsmann og partifelle som kom med bilsenen hjemmødra."

Det ministerens foreller ble tillegges så meget større betydning som han ved besøket ved fronten hadde høve til å snakke personlig med hver enkelt mann. Vi den manen ikke har et innblikk i stemningen blandt legionærene. . . De norske er stille i sin innsats og bronner etter å ta fatt på nye kolleger. Dette viser lengre på om han har forpliktet seg for seks måneder, lett av en eller annen grunn. Sammen er klar og enkel: Der korts er den bolsjevikiske bestygning over den europeiske front av germanske folk, og også nordmennene tilgjengelig sine blodige fre. De vil ikke ta hånden fra gevaret før seieren er vunnet."

I et brev av 30. juli 1942 skriver en norsk legionær og Unterscharführer til sin hustru, som er bosatt i Oslo, bl.a. følgende:

"Forevig er du sint for minister Fuglesangs avisartikkell etter besøket her. Det er ingen ting. Samtlige legionærer er rasende. Det er det simpleste vi hittil har hørt. For det første var han der det passet å gå. I vårt kompani var han ikke. Og så gikk han der om dagen, og da hender det sjeldent noe. Men at vi ikke tenker på vår 6 mnd kontrakt er løgn. Vi tenker ikke på annet. Vi føler oss ikke som frivillige lengre. Vi en narret op i dette. Jeg er sikker på at hvis vi var realt behandlet vilde de fleste melde sig pary hvil det trenges, men som det nu er ønsker vi oss alle hjemtiggen. Waffen SS-guttene meldte sig for et år hos tyskerne og er kommet hjem etter ett år. Vi meldte oss for et hálvt år og har vært inne i 13 mnd, derav næsten 6 i tuffeste lenje ved fronten, og vi blir i det hele tatt ikke tatt hensyn til. De skriver avisside op og ned om oss. Vi er Norges største sonner. Men hvorledes blir vi lønnet. Vi blir ikke spurt om vi vil hjem eller om vi vil fortsette. De har oss jo her, og vi udmerker oss jo. Jeg er ikke helt sikker på at vår gode innsats vil fortsette. Den første betingelse er kamphumør. Nu skal man lage et regiment. Vi har hirdmenn nok til mange regimenter, men tror du de melder sig. Nei - de er vel så viktige der hjemme, eller kanskje de ikke tør. Dette er nemlig litt farligere enn å sloss i Oslos gater hvor ingen tør ta igjen. Javel, vi har det bra. Det vil si vi kunne ha det verre. Vell, vi har ikke bedt om noen belønning for vår innsats. Men vi har oppfylt våre forpliktelser og har vi da ikke lov til å kreve våre avtaler holdt. Det er lett for minister Fuglesang å snakke om at vi ikke vil slippe gevaret. Har han stått på vakt i 8 timer i 45-50 kuldegrader. Har han vasset i isvann til hofteene. Har han cplevd at lunkerne måtte rømmes i vårløsningen

da de blev fulle av vann, mens vi allikevel holdt våre stillinger i hard kamp med russerne. Vi hadde ingen steder å gå inn å varme oss. Vi har drevet på nu i ca. 1/2 år i sole og vann. Vi bor nede i jorden. Har tyskerne vanligvis 1/2 år i forreste linje-. Nei, men vi har hatt det. Og enda tror ministeren at vi ikke ønsker oss hjem. Propaganda betyr selvfølgelig mye, men det får da være måte på."

vVv

Antallet av radiolisenser her i landet er nu 7100. Før beslagleggelsen av apparatene var tallet omkring 500000. Refleksjonene gjør seg selv.

vVv

Det foretas stadig nye arrestasjoner.. I det siste er flere idrettsmenn arrestert, blandt dem den kjente fotballspiller Asbjørn Halvorsen. Fra Horten, Sarpsborg, Moss meldes også om tallrike arrestasjoner, bl.a. byfogd Didriksen, Sarpsborg, og hans sønn cand.jur. Didriksen, videre fylkeslæge Bjelke, Moss.

vVv

De beslaglagte radioapparater i Oslo blir nu transportert bort. I inneværende uke er vel 2000 apparater fjernet.

vVv

Tysk plyndring av norske matvarer. I tiden mellom 1. og 15. august blev der hver dag fra morgen til aften kjørt matvarer fra Dikemark og Vardåsen sykehus til byen. Folk trodde til å begynne med at det var sykehusenes lagre som blev tatt og opphisselsen var stor over det. Men det viste seg at det nok var enda værre. Det var Oslo og Akers Kommuners kriselagre av kjøtthermetikk og andre matvarer, som var lagret på Dikemark og Vardåsen. Varene blev kjørt direkte til fri-lageret på havna.- Det er oppløftende å tenke på at alt hva befolkningen i Oslo og Aker skulle ha å falle tilbake på til vinteren, når tilførslene stopper, nå går ut av landet.- Men våre velyndere nøyer seg ikke med det. På samvirkelagene rekviserer de nå alt disse eier av poteter og gryn. Og potetene tar de ikke bare der og i bøndenes kjellere: De beslaglegger potetakrene rundt omkring, og bøndene måstå og se horder av tyske marinegaster og soldater ta opp rubb og rake av hva de eier.

Holdning.

Vi nærer alle den dypeste beundring for lærerne. Ikke en, men hundrevis av ganger, har vi med ærefrykt i stemmen, snakket om deres lysende eksempel og heroiske innsats. Alle har overbukt hverandre i store, vakre ord - ord som vi har ment av vårt ganske hjerte - men som etterhvert er blitt slitt og er stivnet til faste talemåter, som glir lett og konvensjonelt fra leppene, uten at vi lenger føler noe særlig ved dem.

Det er ikke mer så sensasjonelt med lærerne. Deres innsats er glidd litt i bakgrunnen av vår bevissthet. Det er nyere hendelser som optar sindene.

Men vi skal huske én ting: Vi blir ikke ferdige med lærerne. Vi må gjøre oss det klart, hver og en av oss, og det jo før jo heller, at hver norsk mann og kvinne står i evig gjeld til dem, en gjeld som det daglig må avbetales på, og som for den enkelte vil koste både små og store ofre.

Det var ikke for seg selv eller for sine nærmeste lærerne påtok seg de største byrder og lidelser. Det var for dine og mine barn, forat de engang skal få leve som fri nordmenn en menneskeverdig tilværelse. Det er lærernes innsats, som aldri må glemmes, men som må stå for oss klart

og tydelig, bestandig forpliktende.

For det er ikke bare lærerne som skal ofre, selvom de har tatt de tyngste takene. Du og jeg er også med i denne kampen. Vi plikter å ta vår del... Og det gjør vi ved å være ubestikkelige i all vår vilje, i all vår ferd. En ser imellom tegn på utglidning - en utglidning som de som er med på den kanskje ikke alttid er klar over. Det gjeller derfor å peke på den. Der finns män og kvinner, som under et eller annet utmerket påskudd tar høytbetalt arbeid for tyskerne. Og der finns produsenter som utnytter den vanskelige matsituasjonen og selger sine grønnsaker og poteter til NS-folk og tyskere, fordi de tjener bedre på det enn på å selge til sine nødlidende landsmenn.

De som gjør slikt, skjemner seg ut moralisk. Det kan se uskyldig nok ut. Men det er det ikke. Enhver som søker forbindelse med tyskere og NS-folk utover det han er absolutt tvunget til svikter fronten. Og forrader lærerne. Husk på det. Forrader lærerne, undergraver deres innsats. Tenk om igjen på sådanne når utstått av sjelelig påkjennning og legemlig pinsler for sin overbevisnings skyld, for så skyld. Deres lidelser forplikter oss. Ord og våte øyne og en sommeende taknemlighetsfølelse er ingen avbetalning i varsebopgjør med dem. Her kreves det mer. Skal vi kunne se lærerne i cynene, når de kommer tilbake - og det må være hver nordmanns høye mål, - da må vi, hver på vår plass, enten den er fremtredende eller beskjeden, enten den er i eller utenfor fengslene, - stå faste. Vi må ikke i dagenes vanskeligheter og problemer skjele til vår egen fordel og vår egen bekymmelmåhet men utelukkende ha for øye det som var lærernes retteshori. Hva børne landet best? Og her vet vi alle, på bunnen av våre hjerter, svaret: motstand, uavkortet, koste hva det koste vil, to the bitter end. Her nytter ingen mot-argumenter. Den enkelte kan ha de viktigste grunner til å stå i under en loyalitets-erklæring som hjelper ham ut av fengslet. Han kan være tatt som gidsel for noe han ikke har hitten ringeste andel i og kan synes det er meningsløst og idiotisk å sitte tiden hen i en celle, mens hans bedrift eller forretning ødelegges og de som er i arhengig av han kommer i nød. Teoretisk har han muligens rett til moralisk har han det ikke. Og det er moralen idag som er det avgjørende. Hver enkelt av oss er et ledd i fronten. Svikter ett ledd, kan også andre komme til å svikte. Derfor har den enkelte ansvar utover seg selv. Det gjeller å by fienden, NS og tyskerne, motstand på alle fronter, i alle former, fra alle hold. Høre forbittret, jo værre det blir her. Bare i kamphen fins kimen til seier.

VVV

v v

v Den 10. september førstk. er det ett år siden VIGGO HANSTEEN og v v

v WICKSTRØM blev skutt. Det henstilles til alle nordmenn denne dag v v

v å holde seg inne etter kl. 19. v v

VVV

Pietet. En lørdagskvell i sommer møttes ungdommer fra Aasgaardstrand og omegn på en rydning inne i skogen for å få seg en svingom. Lensmannen fikk snusei i den stygge utskeielsen, etter rasket de unge på fersk gjerning og ila hver især en vengebot. Ikke alle fikk like store böter. De som var hjemmehørende i Slagen måtte betale dobbelt så mykt som de andre. For i Slagen var det sorg. En legionær var falt.

Sadisme i Arbeidstjenesten. Som kient må artianerne ha vært 3 måneder i arbeidstjeneste for å få sitt artiums-bevis. Disse artianer-kursene har vært de rene mareritt. Gutterne har vært drevet fra 6 morgen til 10 aften i ett kjør, med utearbeid, idrett, propagandatimer, "ideologi" etc. og har fått den slettøste mat. Men det er ikke det versto. De har vært harsellert og plaget på det sjelestet. Si heil og sal, ellers får dere ikke artiumsbeviset, unnt NS-lederne dagen lang. Og straffer var det for de minste forseelser. En almindelig straff var at armene blev bakkunnset på guttene og de fikk knabbe på næven gjennom sôlete grøfter og marker den strekning som skulle tilbakelægges. Blant det arbeid de blev satt til var latrine-tøyning. Første gang ble guttene energisk fatt med spader og torvstrø og var enige om å se å få det fort unda. Men neitakk. Det var ikke etter NS-ledernes hoder. Guttene ble kommandert til, med hendene, å plukke ut alt papir. Etterpå måtte de vaske uniformene som lukket slik at flere av guttene kastet opp i 8 dager.